Elektronicznie podpisany przez:
Grażyna Wróblewska; RIO w Poznaniu
dnia 15 stycznia 2026 r.

Uchwała Nr 1.5.2026

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu

z dnia 14 stycznia 2026 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

uchwały Nr XIX/140/2025 Rady Gminy Godziesze Wielkie z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie określenia zasad dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Godziesze Wielkie, w części obejmującej w załączniku do uchwały pn. „Regulamin określający szczegółowe zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Godziesze Wielkie":

- w § 12 wyraz „*oryginały"*,
- § 13,

z powodu sprzeczności z przepisami prawa wskazanymi w uzasadnieniu.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą doręczoną do tutejszej Izby w dniu 22 grudnia 2025 r., Rada Gminy Godziesze Wielkie powołując się na przepis art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 400a ust. 1 pkt 2 i pkt 42, w związku z art. 403 ust. 4 i 5 ustawy Prawo ochrony środowiska określiła zasady dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Gminy o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do badanej uchwały, wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 14 stycznia 2026 r.

Rozpatrując sprawę na posiedzeniu w ww. dniu Kolegium Izby ustaliło i zważyło, co następuje.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej kompetencji rady gminy należy stanowienie w innych zastrzeżonych dla niej ustawami sprawach (innych niż wymienione w punktach od 1 do 14a). Jak wynika z brzmienia art. 7 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy do

zadań własnych gminy należą sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

W myśl art. 403 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), finansowanie przez gminy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 31, 32 i 38-42 ustawy, odbywa się w trybie określonym w przepisach odrębnych, z zastrzeżeniem ust. 4-6. Zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 403 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska, finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o której mowa powyżej, może polegać na udzieleniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) z budżetu gminy na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych lub jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Upoważnienie ustawowe dla rady gminy do uchwalania aktu prawa miejscowego w sprawie zasad udzielania dotacji celowej, o której mowa powyżej, zawierają przepisy art. 403 ust. 5 i 5a ustawy Prawo ochrony środowiska.

Korzystając z przedmiotowego upoważnienia Rada Gminy Godziesze Wielkie podjęła w dniu 18 grudnia 2025 r. uchwałę Nr XIX/140/2025 w sprawie określenia zasad dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Godziesze Wielkie.

Przedmiotowa uchwała przewiduje udzielanie pomocy de minimis, pomocy de minimis w rolnictwie oraz pomocy de minimis w rybołówstwie. W uzasadnieniu do uchwały poinformowano, że „projekt uchwały został przesłany celem uzgodnienia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”.

Mając powyższe na względzie Kolegium Izby przyjęło, że zostały spełnione wymogi określone w art. 7 ust. 3 i ust. 3a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, w zakresie zgłoszenia projektu uchwały Prezesowi UOKIK i Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W § 12 załącznika do uchwały pn. „Regulamin określający szczegółowe zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Godziesze Wielkie”, postanowiono: „*Po zakończeniu budowy podmiot, któremu dzielono dotacji przedkłada do Urzędu Gminy w Godzieszach Wielkich wniosek o przekazanie dotacji celowej, oświadczenie o wykonaniu przydomowej oczyszczalni ścieków oraz zgłoszenie jej eksploatacji a także <u>oryginały</u> faktur lub rachunków, potwierdzające poniesione wydatki kwalifikowane, mapę powykonawczą z naniesioną przydomową oczyszczalnią ścieków oraz certyfikat lub aprobatę techniczną potwierdzające zgodność zakupionego urządzenia z obowiązującymi normami*.”.

Z zacytowanych postanowień uchwały wynika, że wraz z wnioskiem o przekazanie dotacji beneficjent przedkłada oryginały dokumentów (faktury, rachunki) potwierdzających poniesione wydatki kwalifikowane. W uchwale brak postanowień wskazujących na to, iż przedkładane oryginały są tylko do wglądu bądź będą zwracane po rozliczeniu dotacji.

W ocenie Kolegium regulacja ta wykracza poza dyspozycję art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Podkreślenia również wymaga, że faktury, rachunki i inne dokumenty księgowe, związane z realizacją określonych robót powinny być opisywane i przechowywane przez podmiot, na rzecz którego zostały wystawione, przy poszanowaniu obowiązujących dany podmiot regulacji w tym zakresie (np. przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości - Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.). Ponadto oryginały faktur wystawione na beneficjenta są dowodami zakupu, na podstawie których może dochodzić roszczeń z tytułu gwarancji.

Z uwagi na powyższe Kolegium Izby stwierdziło nieważność wyrazu *"oryginały"* zawartego w § 12 Regulaminu, stanowiącego załącznik do badanej uchwały.

W § 13 Regulaminu Rada Gminy postanowiła: „*Udzielona dotacja podlega zwrotowi wraz z odsetkami określonymi przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w przypadku braku eksploatacji oczyszczalni lub eksploatacji oczyszczalni niezgodnie z warunkami określonymi w wytycznych eksploatacji, opracowanych przez producenta (dostawcę) urządzeń*.”.

Kolegium Izby wskazuje, że sprawa zwrotu dotacji została uregulowana w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.) w art. 251 odnoszącym się do zwrotu niewykorzystanych w terminie dotacji oraz art. 252 odnoszącym się do zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Postanowienie przywołanego powyżej § 13 załącznika do uchwały, stanowiącego Regulamin określający szczegółowe zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Godziesze Wielkie, w sposób odmienny od ustawowego określa przypadki podlegające zwrotowi dotacji. Tym samym, cytowane wyżej postanowienie narusza wskazane wyżej przepisy prawa w sposób istotny.

Kolegium wskazuje, że powołane w podstawie prawnej uchwały przepisy art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowią dla organu stanowiącego podstawę do określenia w uchwale zasad udzielania dotacji (tj. zasad udzielania dotacji celowej, obejmujących: kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania, tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania), natomiast nie stanowią podstawy do określania zasad zwrotu dotacji. Zasady zwrotu dotacji określają przepisy ustawy o finansach publicznych oraz umowa zawarta przez organ wykonawczy na podstawie art. 250 ustawy o finansach publicznych.

Kolegium Izby wskazuje również, że z dniem 13 grudnia 2025 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2025 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. 2025 r. poz. 1752). Zastąpiło ono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. z 2010 r. Nr 121, poz. 810), które utraciło moc w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1652). W związku z powyższym Rada Gminy Godziesze Wielkie powinna dokonać zmiany § 10 ust. 6 pkt 2 oraz § 10 ust. 7 pkt 2 uchwały, w których znajduje się odwołanie do

nieobowiązującego już rozporządzenia w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu

/-/ Grażyna Wróblewska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.